

**UCHWAŁA NR 537/LX/22
RADY MIEJSKIEJ ŁOMŻY**

z dnia 28 września 2022 r.

w sprawie ustalenia kierunków działania Prezydenta Miasta Łomży w roku budżetowym 2023 pod nazwą „Założenia Polityki Społeczno – Gospodarczej Miasta Łomża na 2023 rok”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561) Rada Miejska Łomży uchwała, co następuje:

§ 1. Ustala się kierunki działania Prezydenta Miasta Łomży w roku budżetowym 2023 pod nazwą Założenia Polityki Społeczno – Gospodarczej Miasta Łomża na 2023 rok, stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Łomża.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej Łomży

Alicja Konopka

Załącznik do uchwały Nr 537/LX/22
Rady Miejskiej Łomży
z dnia 28 września 2022 r.

Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża na rok 2023

Spis treści

I.	Wprowadzenie.....	3
II.	Obszary strategicznej interwencji.....	6
1.	Wymiar gospodarczy	8
2.	Wymiar przestrzenny.....	9
3.	Wymiar społeczny.....	11
III.	Polityka finansowa Miasta	13

Urząd Miejski w Łodzi
Wrzesień 2022 r.

I. Wprowadzenie

Rozwój miasta jest zmianą, procesem kierunkowych przemian, podczas którego formy prostsze i nieidealne przechodzą zmiany w kierunku form lepszych oraz doskonalszych. Rozwój miasta zależy od wielu czynników, jest skomplikowanym, wielopłaszczyznowym i wieloaspektowym procesem. Podstawą jest postrzeganie procesu rozwoju w sposób perspektywiczny i wychodzenie naprzeciw potrzebom obecnych, ale także przyszłych mieszkańców.

Współczesne miasto dąży do inteligentnego, zrównoważonego rozwoju, zapewnienia równowagi między ładem ekologicznym, gospodarczym i społecznym. Władze miasta powinny skupiać się na podnoszeniu jakości życia i potrzebach swoich mieszkańców, kreując miasto jako miejsce przyjazne oraz gwarantujące wysoką jakość życia. Stąd konieczność rozwoju, we wszystkich obszarach i dziedzinach. Rozwoju zapewniającego łatwy i szybki dostęp do usług, energii, zasobów mieszkalnych, transportu, edukacji czy służby zdrowia. Rozwoju poszerzającego i uatrakcyjniającego możliwości spędzania czasu wolnego, w tym oferty kulturalnej i sportowej. Rozwoju zachęcającego nowych mieszkańców oraz inwestorów do zamieszkania i inwestowania, jak również do pozostania w Łodzi. Powyższe wymaga także tworzenia odpowiedniej sytuacji na rynku pracy, co wiąże się z zasobami wykwalifikowanej kadry oraz dostępem do wiedzy i technologii.

Każde miasto ma swoje mocne strony, aspiracje, potencjały i możliwości. Musi wychodzić naprzeciw licznym wyzwaniom. W obecnym czasie wśród wyzwań, z którymi przyszło się mierzyć należy wymienić m.in.: zmiany klimatyczne, zanieczyszczenie powietrza, kryzysy ekonomiczne, bezrobocie, pandemia koronawirusa oraz wojna w Ukrainie. Na rozwój miasta wpływają nieustannie różnego rodzaju problemy i ograniczenia np. ograniczony budżet miasta.

Pozycja społeczno-gospodarcza Łodzi zależeć będzie od tego na jakim etapie rozwoju będzie miasto, jakimi przewagami rynkowymi dysponuje oraz jak reaguje na wszelkie zmiany społeczno-gospodarcze w konkurencyjnym otoczeniu. Zadaniem władz miasta będzie realizacja **misji i wizji rozwoju miasta** zgodnie z przyjętą w 2022 r. Strategią Rozwoju Miasta Łódź do roku 2030.

Wizja rozwoju Miasta Łomża

- ŁOMŻA – MIASTEM OTWARTYM, WSPÓŁPRACUJĄCYM I PRZEDSIĘBIORCZYM, które zapewnia swoim mieszkańcom, przedsiębiorcom, a także inwestorom i turystom: bezpieczeństwo, wysoką jakość usług oraz szacunek i zainteresowanie.

Misja rozwoju Miasta Łomża

- Mieszkańcy, przedsiębiorcy, inwestorzy i turyści – to pracodawcy, którym służymy w każdym obszarze aktywności. Wartości: odpowiedzialność, przedsiębiorczość i solidarność stanowią fundament naszej miejskiej wspólnoty.

MIASTO ŁOMŻA jest rozwiniętym i dobrze zarządzanym miastem, które jest silnym ośrodkiem subregionalnym. Aktywny i nowoczesny kapitał ludzki jest siłą napędową innowacyjnej gospodarki. Mieszkańcy korzystają z rozbudowanej infrastruktury społecznej i wysoko oceniają jakość usług publicznych. Walory środowiska naturalnego objęte są szczególną ochroną, a wszelkim działaniom miasta towarzyszy troska o jakość środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz estetykę przestrzeni.

MIASTO ŁOMŻA to miejsce świadome ekologicznie, atrakcyjne turystycznie, przyjazne mieszkańcom oraz inwestorom. Miasto wykorzystujące swoje zasoby naturalne w sposób racjonalny, bezpieczny dla mieszkańców oraz turystów, z czystym środowiskiem, o wysokiej jakości infrastruktury i zróżnicowanej ofercie spędzania czasu wolnego.

Działania na rzecz rozwoju funkcji subregionalnej i ponadregionalnej Łomży polegać będą na podejmowaniu nowych przedsięwzięć oraz kontynuowaniu rozpoczętych zadań w sferze gospodarki i przedsiębiorczości, infrastruktury technicznej (w tym drogowej), środowiska naturalnego, zadań w sferze społecznej, edukacyjnej i kulturalnej, aktywnego spędzania czasu wolnego, administracji samorządowej oraz promocji miasta i współpracy z sąsiednimi gminami w aspekcie subregionalnym i wojewódzkim. Ważnymi elementami wpływającymi na wizerunek i rozwój miasta jest kontynuacja założeń wynikających z przyjętych programów i strategii miejskich, takich jak: Strategia Rozwoju Miasta Łomża do roku 2030, Program Ochrony Środowiska dla miasta Łomża na lata 2021-2026 z perspektywą do roku 2030, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Miasta Łomża do roku 2030, Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2022-2030 czy Strategia Promocji Miasta Łomża. Bardzo istotnym elementem wpływającym na rozwój miasta będzie również powstająca w latach 2022/2023 Strategia ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży. Miasto Łomża, Gmina Łomża, Gmina Nowogród i Gmina Piątnica, działając w Partnerstwie, podjęły wyzwanie przygotowania wspólnej strategii rozwoju Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży. Dokument ten ma powstać do końca II kwartału 2023 r. Rok 2023 będzie również czasem poświęconym na tworzenie oraz wdrażanie założeń i celów innych, nowych dokumentów strategicznych min. dotyczących rewitalizacji Miasta Łomża tj. Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża, strategii poświęconej rozwojowi łomżyńskiego szkolnictwa (ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa zawodowego), strategii informatyzacji miasta, strategii mieszkalnictwa czy też Miejskiego Planu Adaptacji miasta do zmian klimatu. Będzie to również czas kontynuacji wdrażania założeń kluczowego pod względem społeczno-gospodarczym dla Łomży projektu pn. "Łomża - Miasto, w którym żyję i pracuję" realizowanego w ramach Programu Rozwój Lokalny, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021. Celem projektu jest wzmocnienie spójności gospodarczej i społecznej miasta poprzez działania nakierowane na: podniesienie komfortu życia mieszkańców i wykorzystanie nowoczesnych technologii w życiu miasta, wzrost gospodarczy Łomży bazujący na wiedzy swoich mieszkańców, ochrona środowiska oraz podniesienie poziomu kompetencji i jakości świadczonych usług administracji publicznej. Ważnym elementem będzie także realizacja Budżetu Obywatelskiego, angażującego mieszkańców miasta do współdziałania w celu zintegrowanego zarządzania rozwojem miasta.

W roku 2023 oraz latach kolejnych Miasto Łomża dążyć będzie do:

- rozwoju gospodarczego miasta, w tym również uczestnictwa w regionalnej i międzynarodowej współpracy gospodarczej,

5 | Strona

**Założenia polityki społeczno-gospodarczej Miasta Łomża
na rok 2023**

Wydział Inwestycji, Rozwoju i Funduszy Zewnętrznych UM. Wrzesień 2022.

- dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- rozwoju i dostosowania przestrzeni miejskich do uwarunkowań społeczno-demograficznych, w szczególności do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami (dostępność +),
- kreowania wizerunku Łomży jako bezpiecznego, zielono-niebieskiego miasta inwestującego w energetykę odnawialną oraz odpornego na zmiany klimatu,
- posiadania oferty czasu wolnego dla różnych grup społecznych, bazując na zasobach przyrodniczych miasta, tradycjach sportowych i dziedzictwie kulturalno-historycznym,
- dbania o uczestnictwo mieszkańców w procesie planowania, tworzenia oraz zarządzania Miastem.

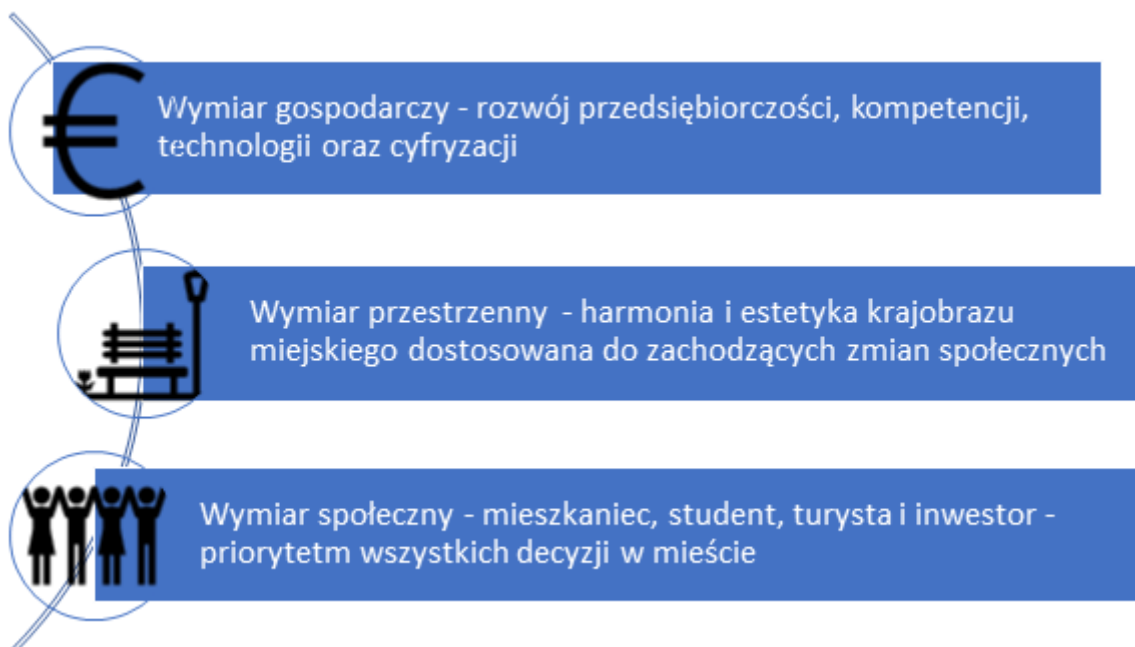
Głównymi priorytetami Miasta Łomża w 2023 roku będą min.:

1. Rozbudowa bulwarów nad Narwią i terenów rekreacyjnych miasta.
2. Poprawa infrastruktury drogowej w mieście Łomża.
3. Poprawa mobilności miejskiej w Łomży.
4. Budowa i modernizacja budynków jednostek oświatowych oraz obiektów sportowych w mieście Łomża.
5. Wymiana indywidualnych źródeł ciepła oraz energetyka odnawialna - instalacje OZE.
6. Realizacja działań podnoszących jakość usług publicznych oraz wdrażanie założeń programu „Dostępność plus” w mieście.
7. Kontynuacja zadań z zakresu rewitalizacji Miasta.

II. Obszary strategicznej interwencji

Strategiczne dla miasta zadania podzielono na trzy kluczowe obszary, odpowiadające określonymi w Strategii Rozwoju Miasta Łomża do roku 2030 jako obszary strategicznej interwencji. Pierwszy –wymiar gospodarczy, drugi –wymiar przestrzenny, trzeci – wymiar społeczny.

Obszary strategicznej interwencji Miasta Łomża:

Wymienione obszary strategicznej interwencji bezpośrednio wiążą się z zapisami, które zawarte są w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego 2030 oraz Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego, takimi jak: Przemysły przyszłości; Kompetentni mieszkańcy; Przestrzeń wysokiej jakości; wszystkie cele operacyjne celu strategicznego Partnerski region, a także do obszarów strategicznej interwencji miast powiatowych, takich jak: Lokalna przedsiębiorczość; Kompetencje mieszkańców; Aktywizacja mieszkańców; Przestrzeń wysokiej jakości.

Miasto Łomża w dalszym ciągu potrzebuje silnych impulsów rozwojowych, tworzenia wspólnoty, opartej o ideę solidarności, w tym międzypokoleniowej, a także współpracy pomiędzy podmiotami w mieście oraz samorządami wokół miasta.

Obszary polityki społeczno-gospodarczej i kierunkowe działania przedstawione w niniejszym dokumencie będą miały swoje odzwierciedlenie w zadaniach zapisanych w budżecie Miasta Łomża na rok 2023. Nie mniej jednak mając na względzie możliwości finansowe miasta (poziom środków budżetowych zaplanowanych na 2023 r.), należy mieć na uwadze możliwość wystąpienia różnic między zakresem działań wskazanym w Założeniach, a pozycjami w budżecie Miasta Łomża na 2023 rok.

1. Wymiar gospodarczy

Obszar
kluczowy

• Wymiar gospodarczy

Rozwój gospodarczy Miasta Łomża kluczowym czynnikiem wzrostu dobrobytu mieszkańców:

- ✓ Rozwój gospodarczy oparty na nowoczesnych i ekologicznych technologiach, w tym tworzenie lepszych warunków prawnych, organizacyjnych i infrastrukturalnych do inwestowania oraz promocja gospodarcza obszaru.
- ✓ Rozwój przedsiębiorczości mieszkańców i lokalnego biznesu, w tym wspieranie współpracy między: przedsiębiorstwami, przedsiębiorstwami a łomżyńskimi szkołami ponadpodstawowymi i wyższymi oraz podmiotami sektora publicznego.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Promocja gospodarcza miasta Łomża poprzez: organizację konkursu Łomżyńskie Anioły Biznesu, Międzynarodowego Forum Biznesowego, konferencji promujących miasto, organizację śniadań biznesowych, udział w targach, promocję marki miasta Łomża oraz organizację konkursu dla młodych przedsiębiorców pod nazwą „Obudź w sobie przedsiębiorcę” w ramach Akademia Biznesu,
- Kontynuacja kampanii promocji gospodarczej i inwestycyjnej Miasta Łomża, ze szczególnym uwzględnieniem promocji terenów inwestycyjnych,
- Wsparcie działań informacyjno-promocyjnych w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań i technologii w mieście,
- Zwiększenie dostępności terenów przeznaczonych pod inwestycje,
- Opracowanie Strategii ZIT Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Miasta Łomży oraz jej realizacja,

- Opracowanie Programu Przedsiębiorczości Miasta Łomża i jego realizacja,
- Aktywizacja działań Rady Gospodarczej Miasta Łomża,
- Realizacja projektów w szkołach średnich pomagających młodzieży wkroczyć na rynek pracy czy rozwijających zawodowe kierunki nauczania w mieście poprzez realizację projektów takich jak np. Kształcenie zawodowe szansą na lepszy start w dorosłość (2021-2023),
- Wdrażanie działań w ramach Programu Rozwój Lokalny poświęconych wymiarowi gospodarczemu – Promocja terenów inwestycyjnych w Mieście Łomża, Konkurs dla młodych przedsiębiorców "Mój pomysł na biznes", Warsztaty edukacji ekonomicznej dla najmłodszych,
- Działania mające na celu rozwój Parku Przemysłowego w Łomży i jego działalność,
- Współpraca międzynarodowa z miastami partnerskimi, promocja marki miasta Łomża.

2. Wymiar przestrzenny.

Obszar
kluczowy

• Wymiar przestrzenny

Zrównoważona i atrakcyjna przestrzeń miejska:

- ✓ Zwiększenie odporności Miasta na zmiany klimatu – adaptacja i mitygacja.
- ✓ Zwiększenie efektywności systemu komunikacyjnego, ze szczególnym uwzględnieniem elektromobilności, cyfryzacji, niskoemisyjności i dostępności.
- ✓ Poprawa funkcjonalności infrastruktury publicznej oraz estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej, w tym w celu efektywnego świadczenia usług.
- ✓ Przestrzenna rewitalizacja miasta w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji/Gminny Program Rewitalizacji.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Rozwiązania przyjazne dla środowiska i ograniczające niską emisję w mieście m.in. poprzez dofinansowanie wymiany pieców nieekologicznych tzw. "kopciuchów" na nowoczesne niskoemisyjne (Miejski Program Ograniczenia Niskiej Emisji),
- Wdrażanie Miejskiego Planu Adaptacji do zmian klimatu dla miasta Łomża,
- Doskonalenie gospodarki odpadami, edukacja w zakresie segregacji odpadów poprzez organizację akcji informacyjnych,
- Realizacja projektu pn. „Obieg przyszłości – budowa linii produkcyjnej paliwa alternatywnego RDF” - gospodarka odpadami o obiegu zamkniętym (koncepcja w której odpady powinny zostać poddane ponownemu przetworzeniu i wykorzystaniu),
- Wdrażanie założeń Łomżyńskiej Strategii Elektromobilności w mieście Łomża,
- Rozwój i doskonalenie transportu publicznego - zakup autobusów bezemisyjnych i niskoemisyjnych oraz promocja transportu niskoemisyjnego,
- Dostosowanie zajezdni MPK oraz pętli autobusowych w mieście do obowiązujących przepisów prawnych (Rozporządzenia Ministra Infrastruktury),
- Łomżyńska Komunikacja Rowerowa „Łoker” – kontynuacja programu systemu rowerowego w Mieście Łomża,
- Realizacja Łomżyńskiej Karty Miejskiej,
- Wdrażanie założeń Strategii informatyzacji miasta Łomża,
- Rozwój infrastruktury drogowej/transportowej, w tym dla rowerzystów i pieszych w mieście Łomża,
- Zwiększenie atrakcyjności usług turystycznych dostępnych na terenie miasta – budowa bulwarów nad Narwią (etap II i III),
- Poprawa estetyki i zagospodarowanie przestrzeni publicznych – opracowanie dokumentacji na rewitalizację parków miejskich: Park Ludowy oraz Park Jakuba Wagi,
- Poprawa estetyki oraz dostosowanie przestrzeni publicznej do potrzeb mieszkańców, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami - dostosowanie budynków miejskich pod kątem Dostępności Plus (zgodnie z przygotowanymi audytami dostępności) oraz działania miejskiego koordynatora ds. dostępności.

3. Wymiar społeczny.

Obszar
kluczowy

• Wymiar społeczny

Miasto Łomża dobrym miejscem do zamieszkania:

- ✓ Zapewnienie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia od opieki nad dzieckiem po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych.
- ✓ Zapewnienie aktywnego włączenia społecznego, przeciwdziałanie wykluczeniu oraz wspieranie integracji lokalnej społeczności, w tym zapewnienie wielowymiarowej dostępności do usług publicznych.
- ✓ Zwiększanie potencjału lokalnej kultury, wykorzystania dziedzictwa kulturowego dla procesów integracji lokalnej i rozwoju turystyki.
- ✓ Społeczna rewitalizacja miasta w oparciu o Lokalny Program Rewitalizacji/Gminny Program Rewitalizacji.
- ✓ Rozwój mieszkalnictwa, w tym mieszkalnictwa czynszowego i społecznego.
- ✓ Zwiększenie świadomości obywatelskiej, promowanie i wykorzystanie partycypacji społecznej, ciągłe doskonalenie komunikacji władz samorządowych z mieszkańcami.
- ✓ Rozwój szkolnictwa zawodowego w oparciu o Strategię Rozwoju Szkolnictwa Miasta Łomża.
- ✓ Stworzenie warunków do utrzymania w Łomży młodych, wykształconych mieszkańców.

Kierunkowe działania w obszarze kluczowym:

- Zapewnienie wysokiej jakości systemu kształcenia na poziomie podstawowym i średnim tj.:
 - opracowanie dokumentu Strategii rozwoju szkolnictwa w Łomży oraz realizacja działań w nim zawartych.
- Promowanie uczenia się przez całe życie i kształcenia ustawicznego tj.
 - Opracowanie dokumentacji na modernizację oraz rozbudowę CKZiU w Łomży oraz Miejskiej Biblioteki Publicznej w Łomży.

- Podnoszenie jakości i standardu bazy dydaktycznej, kulturowej i sportowej miasta m.in. poprzez:
 - termomodernizację PP nr 2 w Łomży oraz budowę Przedszkola Publicznego nr 5,
 - budowę sali sportowej przy Szkole Podstawowej nr 5,
 - modernizację pionu kuchennego i stołówki w Zespole Szkół Specjalnych przy ul. M. Skłodowskiej-Curie w Łomży,
 - przebudowę i rozbudowę budynku Bursy nr 2 w Łomży oraz zagospodarowania terenu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną,
 - renowację i przebudowę budynku szkoły I LO, przebudowę pomieszczeń budynku II Liceum Ogólnokształcącego oraz termomodernizację budynku III Liceum Ogólnokształcącego,
 - termomodernizację obiektów ZSTiO nr 4 w Łomży,
 - bieżącą modernizację obiektów sportowych, których zarządcą jest MOSiR w Łomży,
 - wymianę stolarki okienno-drzwiowej w budynku Teatru Lalki i Aktora w Łomży.
- Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej w mieście: Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wraz z wymianą systemu orywnowania w budynkach A i B Domu Pomocy Społecznej w Łomży,
- Realizacja działań wspierających oraz wpływających na rozwój usług z zakresu kultury, rekreacji i turystyki w mieście tj.: imprezy w przestrzeni miejskiej np. obchody dni Łomży, Jarmarki „Zasmakuj w Łomży”, Triathlon w Łomży, Dni otwarte łomżyńskich bulwarów, Międzynarodowy Festiwal Teatralny Walizka, Międzynarodowy Festiwal Sacrum et Musica, Gościniec Łomżyński, Wirująca Strefa MDK, Caffè kultura, Seniorada, Dzień osób z niepełnosprawnością itp.
- Zwiększenie i modernizacja mieszkaniowego zasobu komunalnego, realizacja założeń Strategii Mieszkalnictwa miasta Łomża,
- Wspieranie działań i rozwoju sektora organizacji pozarządowych m.in. poprzez: funkcjonowanie Centrum Organizacji Pozarządowych w Mieście Łomża, realizację Roczno Programu Współpracy Miasta Łomża z Organizacjami Pozarządowymi,
- Zapewnienie udziału społecznego w zarządzaniu i podejmowaniu decyzji w sprawach publicznych m.in. poprzez kontynuację realizacji budżetu obywatelskiego w mieście,
- Realizacja miejskich programów dla rodzin z dziećmi oraz programów dedykowanych dla osób starszych,

- Wdrażanie programów rządowych realizowanych w obszarze społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem rodzin,
- Działania Centrum Integracji Społecznej w Łomży - realizacja projektu Regionalne Innowacje Społeczne – Centra Integracji Społecznej województwa podlaskiego,
- Kontynuacja działań Łomżyńskiej Rady Seniorów, Łomżyńskiej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnością, Łomżyńskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, Łomżyńskiej Rady Sportu oraz Młodzieżowej Rady Miejskiej,
- Realizacja działań społecznych wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Łomża na lata 2017-2023,
- Kontynuacja prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Łomża,
- Wdrażanie założeń nowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Łomża.

III. Polityka finansowa Miasta

Podstawowym dokumentem, który zawiera dane o prowadzonej i planowanej polityce finansowej Miasta jest na bieżąco aktualizowana i korygowana Wieloletnia Prognoza Finansowa. Dokument ten zawiera najważniejsze przedsięwzięcia Miasta w połączeniu z możliwościami ich sfinansowania, a także z uwzględnieniem limitów zadłużenia i danych z przyszłych planowanych budżetów Miasta. Pozwala to nie tylko określić możliwości inwestycyjne Miasta, co ma znaczenie m.in. przy aplikowaniu o środki z funduszy zewnętrznych, ale również zabezpieczyć niezbędne wydatki bieżące. Założenia finansowe na 2023 r. opracowane zostały w warunkach dużej niepewności i podwyższonego ryzyka, co do dalszego wpływu trwającej wojny w Ukrainie oraz pogarszającej się sytuacji makroekonomicznej w kraju. Wysoka i wciąż rosnąca inflacja, zawirowania na rynku cen energii, podwyżki stóp procentowych kredytów bankowych oraz z tym związana presja na podwyżki płac w sposób istotny wpływają na sytuację finansową jednostek samorządu terytorialnego. Dodatkowym wyzwaniem przed którym stanęły samorzady jest napływ uchodźców, jaki ma miejsce po agresji Rosji na Ukrainę. Organizacja transportu, wyżywienia oraz zabezpieczenie bazy noclegowej dla uchodźców, a także utrzymanie miejsc w szkołach, przedszkolach i żłobkach - to tylko niektóre z nowych zadań samorządów. Powyższe uwarunkowania i wyzwania nakładają się na niełatwą już sytuację finansową samorządów. W tym kontekście w 2023 roku i kolejnych latach poważnym wyzwaniem będzie realizacja najważniejszego celu polityki finansowej Miasta, jakim jest utrzymanie stabilności i bezpieczeństwa finansów publicznych przy jednoczesnym zapewnieniu pełnego finansowania zadań służących zaspokojeniu zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej.

Podstawą konstrukcji budżetu Miasta są dochody, wśród nich w szczególności dochody z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) i osób prawnych (CIT), które od 2020 roku uległy stopniowemu obniżeniu w wyniku wprowadzonych przez Rząd zmian systemowych w zapisach ustaw podatkowych i są bezpośrednio bądź pośrednio zależne od rozwoju sytuacji makroekonomicznej w Polsce. Kwoty dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT i CIT będą powiązane z udziałem we wpływach podatkowych ustalonych na terenie danej JST na podstawie średniej z 3 lat, zamiast obecnego udziału jednorocznego. Kwoty te są określane z góry przez Ministerstwo Finansów, przed rozpoczęciem roku budżetowego i nie będą zmieniane w trakcie roku. Ujednolicenie sposobu ustalania i przekazywania dochodów JST z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego PIT oraz CIT, według zapewnień rządu, mają uchronić samorzady przed załamaniem lokalnej koniunktury gospodarczej i wpływem terminów płatności podatków na wysokość uzyskiwanych z powyższych tytułów dochodów.

Niższe wpływy dochodów do budżetu m.in. z podatków nie korespondują ze zwiększonymi na skutek rosnących kosztów i inflacji wydatkami bieżącymi w samorządach, co jedynie pogłębia problem osiągnięcia przez samorzady nadwyżki operacyjnej w budżecie bieżącym. Ustawodawca wprowadził w przepisach Polskiego Ładu mechanizm korekty dochodów z powyższych tytułów, w przypadku zawyżenia prognozy, jak i w sytuacji jej zaniżenia, jednak ze względu na dostępność danych z rzeczywistego wykonania tych dochodów, pełne rozliczenie będzie opóźnione o 2 lata.

Na etapie przygotowywania założeń do przyszłorocznego budżetu nie są znane pełne skutki projektowanych zmian ustawowych. Ponadto należy mieć na uwadze, że obok znacznego uszczuplenia wpływów głównie z PIT, dochody z pozostałych źródeł, w tym m.in. z tytułu sprzedaży biletów komunikacji miejskiej, odbiór odpadów komunalnych czy najmu i dzierżawy, nie pokrywają w pełni kosztów związanych z tymi usługami.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania, w budżecie na 2023 r. w pierwszej kolejności zostaną zapewnione środki na wydatki obligatoryjne, tj. na funkcjonowanie jednostek i urzędzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej, na pokrycie kosztów obsługi długu, a także na kontynuację lub zakończenie zadań inwestycyjnych będących już w trakcie realizacji. Natomiast w obszarze dochodów Miasta kontynuowana będzie aktywna polityka zmierzająca do wzrostu dochodów ze źródeł, na które samorząd ma bezpośredni wpływ, tak aby osiągnąć dochody własne, w tym dochody z podatków i opłat, stanowiły nadal stabilną pozycję w budżecie.

Konieczne będzie kontynuowanie działań mających na celu wypracowanie wysokiego poziomu nadwyżki operacyjnej w budżecie miasta. Z tego też powodu władze miasta nadal będą aktywnie wspierać inicjatywy służące uzyskaniu w przyszłości dodatkowych wpływów do budżetu poprzez tworzenie sprzyjających warunków do powstawania nowych inwestycji w sektorze prywatnym oraz rozwoju przedsiębiorczości (m.in. pakiet ulg podatkowych, czy też realizacja inwestycji drogowych itd.). Podobnie jak w latach poprzednich prowadzone będą

działania zwiększające efektywność w ściągłości należności budżetowych. Zachowanie stabilnej wysokości dochodów własnych stanowi ważny czynnik dla zapewnienia źródeł finansowania wydatków. Jest to niezwykle trudne w obliczu postępującego znacznego spadku dochodów własnych budżetu przy równoległym występowaniu czynników zwiększających koszty bieżącego funkcjonowania Miasta, zwłaszcza w obszarach, które stanowią największe obciążenia dla budżetu, tj. w oświacie, komunikacji miejskiej czy gospodarce mieszkaniowej i gospodarce odpadami. Dodatkowo, rosnące od 2021 r. podstawowe stopy procentowe podnoszone przez bank centralny powodują wzrost kosztów obsługi zadłużenia Miasta, co przełoży się niewątpliwie w kolejnych latach na poziom uzyskiwanej nadwyżki operacyjnej. W warunkach ograniczonego wzrostu dochodów, w ramach przedsięwzięć ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej w pierwszej kolejności sfinansowane zostaną inwestycje już rozpoczęte, a także prace przygotowawcze dla projektów planowanych do realizacji w ramach nowej perspektywy finansowej ze środków Unii Europejskiej na lata 2021-2027, czy też z państwowych funduszy celowych. Przyszły rok będzie czasem rozpoczęcia i kontynuacji, a także zakończenia realizacji rzeczowej wielu dużych zadań i projektów inwestycyjnych w obszarach: transportu i komunikacji zbiorowej (przebudowa ulic, zakup autobusów niskoemisyjnych), gospodarki mieszkaniowej (modernizacja kamienicy przy ul. Polowej 65, modernizacja budynków komunalnych), ochrony środowiska (kontynuacja programu antyśmogowego - wymiana pieców), turystyki (budowa kolejnego etapu bulwarów nadnarwiańskich), a także edukacji, sportu i polityki społecznej (m.in. kontynuacja budowy hali sportowej przy SP5, przebudowa PP 5, modernizacja Sali gimnastycznej przy SP 9). Realizacja tych przedsięwzięć, zwłaszcza nowych, przy udziale funduszy europejskich, funduszy z programów rządowych, wymagać będzie zabezpieczenia w budżecie Miasta środków na pokrycie wkładu własnego. Planuje się zaciągnięcie kredytu, jego wysokość będzie zależała od poziomu przyjętych do realizacji zadań inwestycyjnych i możliwości pozyskania bezzwrotnego dofinansowania. Nie mniej jednak, zabezpieczeniem niezbędnych środków będą głównie środki własne z budżetu Miasta. Priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie nadal zapewnienie odpowiednich środków na prawidłowe funkcjonowanie jednostek i urzędzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej jak również ich zwiększenie, z powodu znacznego wzrostu płacy minimalnej oraz wzrostu cen towarów, usług i energii. Dlatego też konieczne jest kontynuowanie działań sprzyjających efektywności gospodarowania środkami publicznymi, w szczególności w obszarach, które generują największe koszty. Ciągłe monitorowanie i weryfikacja wydatków bieżących w sytuacji ograniczonych możliwości budżetowych jest ważnym elementem polityki zarządzania Miastem i jego finansami. Obok zapewnienia finansowania przedsięwzięć inwestycyjnych oraz wydatków bieżących priorytetem w zakresie polityki finansowej pozostaje nadal minimalizowanie kosztów obsługi zadłużenia, a także redukcja samego zadłużenia Miasta. W latach 2015-2021 pomimo wzrostu poziomu zadłużenia, Miasto ponosiło niższe, niż to miało miejsce w latach poprzednich koszty na obsługę długu. Możliwe to było m.in. dzięki

utrzymującym się niskim stopom procentowym. Aktualnie sytuacja diametralnie się zmienia, notujemy drastyczny wzrost stóp procentowych i co za tym idzie wzrost wydatków na obsługę zadłużenia. Ograniczenie zadłużenia pozostaje oczywiście priorytetem, ale w taki sposób, aby jednocześnie umożliwić kontynuację i zakończenie projektów na które Miasto otrzymało już dofinansowanie. Mając na uwadze zakres planowanych do realizacji w latach 2023 – 2025 przedsięwzięć, obniżenie poziomu zadłużenia musi być odłożone w czasie.

Podsumowując, celem polityki finansowej miasta Łomża w roku 2023 i w latach następnych oprócz wzmocnienia dyscypliny wydatkowej, będzie nadal prowadzenie działań wspierających stronę dochodową budżetu miasta poprzez zwiększenie aktualnych źródeł dochodów przy wykorzystaniu możliwości jakie dają regulacje zawarte w ustawie o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Miasto będzie nadal prowadziło konsekwentne działania w zakresie kontroli wyniku budżetu w części bieżącej, tak aby planowany wynik budżetu w zakresie nadwyżki operacyjnej został zrealizowany. Budżet na rok 2023 i kolejne lata będzie tworzony na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta zaktualizowanej na okres 2023-2037.